

Europos Parlamento nariai Rasa Juknevičienė ir Andrius Kubilius Briuselyje pokalbiu studijoje pradėjo naujojo politinio sezono apžvalgas. Pastarasis paženklintas labai svarbia naujiena – A. Kubilius pasiūlytas į Europos Komisijos narius nuo Lietuvos.

„Ne tik sezonas prasideda netikėtai, bet man ir vasara baigėsi netikėtai. Šitas laikotarpis pilnas netikėtumų. Eilinį kartą tenka bristi į tai, ko iki šiol nebuvo patyręs. Kažkada ir Premjeru teko būti pirmą kartą, – prisiminė A. Kubilius. – Kai man pasiūlė ir paragino imtis Komisarų pareigų, o Seimas priėmė teigiamą sprendimą, svairsčiau, kokie mano prioritetai. Norisi prisidėti prie bendrų Europos darbų, ten, kur galima duoti didžiausią pridėtinę vertę, ten, kur turime ypatingos patirties. Tai susiję su saugumu, Rusijos karu prieš Ukrainą, visa mūsų regiono situacija. Natūralu, kad bendriausia prasme klausimai susiję su saugumo reikalais. Kitas prioritetas – ES plėtra, krizinių situacijų portfeliai. Ir visiškai naujai kuriamas Europos gynybos Komisarų postas. Maniau, kad toks darbas būtų reikšmingas ir ypatingas. Žurnalistai ir ekspertai pabrėžia, kad būsimos komisijos trys svarbiausi portfeliai yra konkurencingumas, gynyba ir prekyba“.

Europos Komisijos Pirmininkė U. von der Leyen mato svarbiausius būsimos komisijos prioritetus: konkurencingumą ir saugumą. Europos liaudies partijos (ELP) frakcija būsimos sudėties Komisijoje turės net 14 iš 27 komisarų, o tai reiškia, kad EPP imsis svarbiausių atsakomybių.

„Jei saugumo, gynybos pramonės ir kosmoso portfelis atitektų man, vienas iššūkis yra labai aiškus: tai visiškai nauja pareigybė. Laukia „nearti dirvonai“ kuriant pačią struktūrą, rūpinantis daug didesniu ES gynybos pramonės finansavimu, kuriant naujus politikos instrumentus, kurie padėtų ES būti tikrai daug stipriau pasirengusiai gynybos ir resursų reikaluose. Jei NATO yra ta organizacija, kuri rūpinasi gynybos planais, kariniu vadovavimu, tai ES gali prisidėti prie bendrų gynybos reikalų pasirūpindama gynybai reikalingais resursais. ES gali ieškoti lėšų ir priimti tam tikrus sprendimus, kurie padėtų tą gynybinį pajėgumą vystyti“, – sakė A. Kubilius.

R. Juknevičienė Lietuvos viešojoje erdvėje mato bandymų sumenkinti gynybos dalykus, sakant, kad tai – tuščia vieta, be pinigų, be žmonių, niekas į ją nenori. Tokios žinutės ateina net iš buvusio komisarų nuo Lietuvos.

„Norėčiau, kad Lietuvos žiniasklaida ir žmonės žinotų, kad tai – istorinė galimybė. Jei niekas nepasikeis ir bus taip, kaip dabar yra galvojama, kad gynybos portfelis atiteks vienam iš Baltijos valstybių atstovų A. Kubiliui su jo didžiule patirtimi, pareigybė ES istorijoje

nuskambės taip, kaip ir pačios ES kūrimas. Bus pradėta kurti iš pagrindų ES gynybinė dalis, kuri nėra labai aiškiai apibrėžta sutartyse. Iki šiol tai buvo nacionalinė valstybių kompetencija, – kalbėjo Parlamento narė. – Aš prisimenu, kai tu, Andriau, buvai Premjeras, o aš – ministrė, ES neatrodė susijusi su gynyba. Mes orientavomės į NATO. Šitas karas viską pakeitė. Baltijos šalių atstovė Kaja Kallas būtų atsakinga už užsienio politiką ir saugumą, o Lietuva – už gynybos bei saugumo dalį. Mums tai – didelė atsakomybė ir iššūkis. Komisijos pirmininkė U. von der Leyen bei ELP frakcijos vadovas M. Weberis sako, kad tokio lygio politiko kaip tu, Andriau, reikia tam „ledlaužiui“ užkurti. Tau reikės viską sukurti. Kitiems, vėliau atėjusiems, bus daug lengviau. EP mes kaip komanda dirbsime ir toliau, žinoma, ne taip pat. Parlamente aš dirbu saugumo ir gynybos srityse. Jei bus įkurtas atskiras SEDE (saugumo ir gynybos) komitetas, mes prižiūrėsime tavo, Andriau, darbą ir dirbsime drauge. Petras Auštrevičius taip pat planuoja būti šitame komitete“.

Parlamentarai pabrėžė, kad ES iššūkiai yra ir mūsų šalies iššūkiai. Seimo rinkimų kontekste apie ES vyksta primityvus kalbėjimas. Kas gali Lietuvai duoti didesnę pridėtinę vertę nei Europos Sąjungos plėtra, ypač – Ukraina, Ukrainos pergalė ir mūsų saugumas? Komisarai, priėmę priesaiką, negali orientuotis vien į savo šalį. Artėja Seimo rinkimai. Lietuvoje daug įtampos.

Vasarą daugiau laiko praleidęs Lietuvoje A. Kubilius samprotavo, kad politiniame opozicijos gyvenime per pastaruosius 10-15 metų niekas nepasikeitė: opozicijoje tie patys veidai, kalba tą patį. Lietuvoje rinkimai yra labai svarbūs, nes laikas yra ypatingas.

„Mane vis dar stebina, kad toje opozicijos dalyje, kuri niekada nebuvo už Lietuvos veržimasi į priekį, kurie vis žiūrėdavo atgal, niekaip neatsiranda normali politinė vizija. Mane stebina net ir socialdemokratai, jų visa programa prieš konservatorius. Nesvarbu, kad, pavyzdžiui, tiek pensijos padidėjo, sparčiai auga šalies BVP. Jiems atrodo vis tiek viskas blogai. Tai parodo visišką socialdemokratų tuštumą, – sakė A. Kubilius. – I. Šimonytės ir G. Landsbergio per ketverius metus nuveikti darbai yra labai reikšmingi. Mes nemokame pasigirti. Dabar vis kalbama, kad viskas sugriauta, konservatoriai jau atsibodo. Manau, kad Lietuvoje mąstančių ir racionalių rinkėjų yra nemažai. Jiems bus proga atsirinkti. Problemos, kurios turėtų būti svarstomos mūsų šalyje, yra tokios pat kaip ES“.

Praėjusioje EP kadencijoje daug dėmesio buvo skiriama „žaliajam kursui“. Šią kadenciją jis bus tęsiamas. Be to, atsiranda du nauji svarbiausi prioritetai: saugumas ir konkurencingumas. Lietuvoje turime tuos pačius iššūkius. Pirmas iššūkis yra saugumas.

Pasak EP narių, apie tai ir reikia kalbėti. Būtina prisidėti prie europinės politikos vystymo. Iniciatyvos ir idėjos iš Lietuvos būtų labai reikšmingos. Idėjų niekada nebūna per daug. Kas

yra konkurencingumas? Tai klausimas, kiek toli galima pasiekti, kad Europos Sąjungos ekonominis potencialas augtų taip sparčiai, kaip, pavyzdžiui, auga Jungtinių Amerikos Valstijų arba Kinijos. Paskelbtas Italijos buvusio Premjero Mario Draghi paruoštas labai rimtas pranešimas apie iššūkius ES ekonomikos konkurencingumui ir ką reikia daryti, kad tą konkurencingumą galėtume atkurti, toliau plėtoti ir vystyti.

Iki šiol mes labai sparčiai augome ir beveik pasiekėme ES BVP vidurkį, tenkantį vienam gyventojui. Klausimas: kaip mes toliau augsime? Bet kažkodėl Lietuvoje šitomis temomis nenorima diskutuoti.

„Tikiuosi, kad per Seimo rinkimų kampaniją kuri nors televizija pakvies diskutuoti apie M. Draghi pranešimą ir kalbėti apie ateitį tokiu aspektu. Nes daugeliui Lietuvoje atrodo, kad ES yra užsienio politika, – sakė R. Juknevičienė. – Prisiminiau naujausius statistinius duomenis, kad Lietuva aplenkė Estiją. Ekonomistai ir analitikai akcentavo, kad Estiją prie to privedė konkurencingumo ir perspektyvos neturėjimas. Estijos ekonomika orientuota į Skandinavijos šalis, daugiausiai statybų, logistikos, detalių gamybos srityse aptarnaujant Skandinavijos rinką. Tai lėmė Estijos ekonomikos augimą. Bet vos tik Skandinavijos rinka tų dalykų prisipildė, Estijos ekonomika pradėjo strigti. Kitas klausimas, apie kokią parklupusią Lietuvą socialiniuose tinkluose kalbama ir dainuojama? Ar sovietinės Lietuvos gaila? Ją norima prikelti? Nes šita Lietuva dabar gyvena aukso amžių. Ypač lyginant su Ukrainos būsena. Politikai su nemaža visuomenės dalimi pasiekė, kad išoktume į tą paskutinį nuvažiuojantį traukinį: į NATO ir ES. Mes niekada taip gerai negyvenome. Problemų, žinoma, yra, bet niekada nebus taip, kad jos išnyktų“.

R. Juknevičienė palinkėjo nepasiduoti šiai dezinformacijai, nuodui, kuris nemaža dalimi ateina ir iš Kremliaus.

